

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA UYGULANAN SANAT ETKİNLİKLERİNDE KULLANILAN YOĞURMA MADDELERİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Meryem ÇELİK *
Ayşenur YAZAR **

ÖZET

3-6 yaş okul öncesi eğitiminde verilecek sanat eğitimi, çocuğa sanata karşı duyarlılık geliştirme, sanata ilgi duyma, estetik duygusu kazandırma, yaratıcı düşünme becerisi geliştirme, kendisini bir ürünle ifade ederek kendine güven duyma ve psikolojik rahatlama imkânları sunar. Bu çalışmada, Okul Öncesi Öğretmenlerinin sanat etkinliklerinde kullanılan yoğurma maddelerine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Araştırmada kullanılan görüşme formu 34 okul öncesi öğretmenine uygulanmıştır. Görüşmelerin sonunda toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmak için içerik analizi yapılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenler yoğurma maddelerinin 3-6 yaş grubu çocukların, el becerilerini desteklediğini ayrıca yaratıcılıklarına ve duygusal gelişimlerine olumlu katkı sağladığını belirtmişlerdir. Öğretmenler, kurumlarında genellikle plastilin (oyun hamuru), tuz seramiği ve pasta hamuru gibi yoğurma maddelerini kullandıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler, ayrıca gazete kağıdı hamuru, grafon kağıdı hamuru gibi yoğurma maddelerini bu maddeleri kullanmak konusunda öğrencilerin isteklilik göstermemeleri ve hazırlanmalarının zor olması gibi nedenlerden dolayı daha az kullandıklarını belirtmişlerdir.

TEACHER OPINIONS ABOUT MOLDING MATERIALS THAT ARE USED IN ART ACTIVITIES IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION

Art education between 3-6 ages promotes child's interest and sensitivity toward art, develop creative thinking and sense of aesthetic. Through art child can express himself within an artistic form which provides psychological relief. This study examines early childhood teacher's opinions about art activities with molding materials. Thirty four early childhood teachers responded to the questionnaire. After the interviews, content analysis was made in order to obtain the concepts and relations which will explain the collected data. Participants declared that molding materials have positive impact on children's hand skills, creatively and emotional development. Teachers stated that for molding activities they prefer to use plastilines, salt ceramics and cake dough more than paper pulp or graphone paper pulp. Teachers also declared that they use molding materials such as paper pulp or graphone paper pulp relatively less due to reasons that students are reluctant to use them and that they are very difficult to prepare for use.

Anahtar Kelimeler : Sanat etkinlikleri, yoğurma maddeleri, okul öncesi eğitim.

Key Words : Art activities, Molding materials, early childhood education.

Teknolojik gelişmelerin baş döndürücü bir şekilde hızlanması, şehirlerde görsel güzelliklerin önemsenmeyerek betonlaşmaların artması özellikle çocuklarda sanat ve estetik duygusunun kazandırılması açısından olumsuz etkilere neden olabilmektedir.

Abacı, ¹ günümüzde sanatın insan yaşamındaki önemli yeri ve eğitimdeki gerekliliğinin tartışılmaz olduğuna, sanatın yaşamımız içerisinde mutlaka olması gerektiğine değinerek 0-6 yaş dönemini kapsayan okul öncesi eğitim döneminde özellikle sanat eğitime yer verilmesi gerekliliğini savunmaktadır.

Çocukların kurumsal olarak ilk eğitime başladıkları okul öncesi eğitim kurumunda yer alan etkinlikler arasında bulunan sanat etkinlikleri, onların özellikle yaratıcılıklarını destekleyen, kendilerini rahatlıkla ifade edebilmelerine olanak sağlayan faaliyetlerdir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan sanat etkinliklerinde kullanılan yoğurma maddeleri çocukların en sevdiği malzemelerdendir.

Yoğurma maddeleri; tuz seramiği, kil, plastilin, çeşitli maddelerden yapılan hamurlar (gazete kağıdı, grafon kağıdı, tuvalet kağıdı, talaş vb.)dir. Küçük çocuklar için sanat, yoğurmak, sıkıştırmak, bastırmak, biçim vermek, karıştırmak, kesmek, hışırdatmak, hareket etmek, uğraşmak, boyamak ve bir şeyler yapmaktır. Yapılan ürünün mükemmel olmasının çocuklar için önemi yoktur. Bu etkinlik esnasında yaşadıkları tecrübeler, onlar için eğlencelidir. Bu sırada yaptıkları ürünün neye benzeyeceği ya da büyüklerin ne düşünecekleri onların umurunda değildir. Önemli olan yaptıkları etkinlikten zevk almalarıdır.²

Brittain'e göre³ sanat etkinlikleri çocukların kavramları anlamaları, düzenlemeleri ve kullanmaları için çok önemlidir. Çocuklar yaptıklarını, gördüklerini, hissettiklerini, düşündüklerini ve konuştuklarını bu etkinliklerle ifade ederler. Sanat etkinlikleri çocuklara araştırma ve deney yapma, kendileri ve çevreleri hakkında düşündüklerini ve hissettiklerini ifade etme fırsatı sunar. Bu sayede çocukların hayal güçleri ve gözlem yapma yetenek

* Atatürk Üniversitesi K.K.E.F. İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği A.B.D.

** Atatürk Üniversitesi K.K.E.F. İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği A.B.D.

1- Oya Abacı, Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Görsel Sanat Eğitimi, Morpa Yayınları, İstanbul 2003 s.7.

2- Sandy Jones, Learning for Little Kids. Houghton Mifflin Company, Boston, 1979, s.129.

3- S.H. Leeper, R.L. Witherspoon, B. Day, Good Schools for Young Children. McMillan, New York, 1984, s. 381

leri gelişir, kendilerine ve diğer insanlara karşı olan duyarlılıkları artar. Çocuklar farklı malzeme kullandıkça malzeme seçme ve şekillendirme sorumluluğunu üstlenirler, zamanla o malzeme üzerindeki kontrolleri artar ve elde ettikleri başarılar sonucunda olumlu bir benlik değeri kazanırlar.

Sanat etkinlikleri, çocukların yeni fikirlerini ve hissettiklerini açıklamalarını sağladığı gibi, öğretmenin çocuğu, en iyi tanıma yollarından birisidir. Duygusal bakımdan baskı altında olan çocuk, yoğurma maddeleriyle yaptığı etkinlikler sayesinde yaşadığı baskılarını da hafifletmektedir. Sanat etkinlikleri yoluyla çocuk başkalarıyla iletişim kurar, daha çok kendine güvenir ve yaratıcılığı da gelişir.⁴

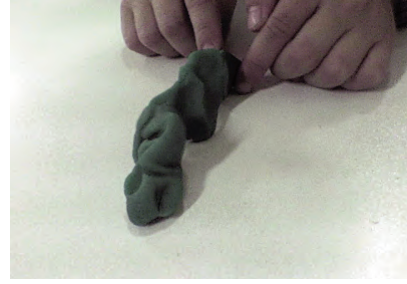

Özellikle şehirlerde yaşayan küçük çocuklar kırsal kesimde yaşayan çocuklara göre doğal olan yoğurma maddeleri ile (çamur, kil, vb.) daha kısıtlı oynama imkânına sahiptir. Okul öncesi eğitim kurumlarının bu açığı kapatmadaki önemi yadsınmaz. Çocuklar yoğurma maddeleri ile çalıştıkları sırada iç sıkıntılarını kurtularak rahatlar ve kendilerini ifade edebilme imkânı bulurlar. Özellikle çocukların küçük kas gelişimine katkıda bulunur. Çocukların yeni ürün oluşturduklarında başarı hissi sayesinde kendilerine olan güvenleri artar. Çocuklar yaptıkları çalışmaları arkadaşları ile paylaşarak sosyalleşir ve çalışmalar esnasında ürünleri hakkında konuşarak arkadaşları ile iletişimlerini artırır. Ayrıca arkadaşları ile etkileşimleri sırasında yeni kelimeleri öğrenirler.

Okul öncesi eğitim kurumunda ilk defa yoğurma maddelerini eline alan çocuk ne yapacağını bilemeyebilir. Çocuk öncelikle malzemeyi tanımaya çalışır, uzunca süre eline verilen malzemeyi mıncıklar. Eğer çocuğa verilecek yoğurma maddeleri kolay şekil alabilecek yumuşaklıkta, ele yapışmayan kıvamda ve yeterli miktarda olursa çocuğun daha istekli çalışması sağlanmış olur.⁵

Çocukların yoğurma maddeleri ile çalışmalarına ilgisini arttırmak için bu maddelerle birlikte; küçük yuvarlak sopalar, pasta ve kurabiye kalıpları, kuruyemiş kabukları, mukavva ve plastik kutular, rulolar, makarnalar, şişe ve şişe kapakları gibi artık materyallerden yararlanılabilir.⁶ Çocuklar bu malzemeleri kullanarak yeni ürünler oluşturabilirler, bu sayede yaratıcılıklarının gelişmesi teşvik edilmiş olur.

Okul öncesi eğitim kurumlarında sanat eğitiminde öğretmene büyük roller düşmektedir. Bu eğitimi planlama ve uygulama sürecinde öğretmenin iyi bir gözlemci olması çok önemlidir. Çocuğu yakından gözleme, çalışması hakkında konuşma, öğretmenin üründen çok sürece önem verdiğinin göstergesi olmaktadır. Çocuk çalışmaları sırasında müdahale ile karşılaştığı zaman içsel yetenekleri yok olabilir. Ayrıca, modelden kopya çekme ve yetişkinin hazırladığı ya da hazır ticari malzemelerin bulunduğu eğitimsel yaklaşımlar, çocukları ilham kaynağından uzaklaştırır.⁷

Çocukların sanatsal duyarlılıklarının geliştirilmesi ve çocukların ileriki yaşamlarında sanata duyarlılıklarının artırılması için sanat etkinliklerinden yoğurma maddeleri göz ardı edilemeyecek bir unsurdur. Bu nedenle okul öncesi öğretmenlerinin sanat etkinliklerinde kullanılan yoğurma maddelerine ilişkin görüşlerini belirlemek önem taşımaktadır.

Bu çalışmanın temel amacı, Okul Öncesi Öğretmenlerinin sanat etkinliklerinde kullanılan yoğurma maddelerine ilişkin görüşlerini incelemektir. Bu bağlamda aşağıdaki sorulara cevaplar araştırılmıştır.

1.Okul öncesi eğitim kurumlarında 3-6 yaş grubuna yönelik ne tür program etkinlikleri yürütülmektedir?

2.Okul öncesi eğitim kurumlarında programda yer alan sanat etkinliklerinden hangileri uygulanmaktadır?

4- Şengül Genç, Nuray Senemoğlu, Okul Öncesi Eğitimi, İlköğretimde Etkili Öğretme ve Öğrenme Öğretmen El Kitabı, Modül 12, Milli Eğitim Bakanlığı Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı, Ankara, 2001, s.11

5- Şükran Oğuzkan, Özgür Demiral, Gülseren Tür, Okul Öncesinde Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri, Yapa Yayınları, İstanbul, 2001,

6- Neriman Aral, Adalet Kandır, Münevver Can Yaşar, Okulöncesi Eğitim ve Ana Sınıfı Programları, YA-PA Yayınları, İstanbul, 2000, s.106

7- İlkay Ulutaş, Özlem Ersoy, "Okul Öncesi Dönemde Sanat Eğitimi", Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt: 12, No: 1. 2004

3.Okul öncesi eğitim kurumlarında 3-6 yaş grubu çocuklara hangi yoğurma maddeleri verilmektedir?

4.Okul öncesi eğitim kurumlarında 3-6 yaş grubuna yönelik yoğurma maddeleri uygulamalarındaki etkinliklerin seçimi ve planlama aşamalarında hangi kriterler dikkate alınmaktadır?

5.Okul öncesi eğitim kurumlarında yoğurma maddeleri ile çalışmaların 3-6 yaş grubu çocukların el becerilerini geliştirmeye katkısı olup olmadığı konusunda öğretmenlerin görüşleri nelerdir?

6.Yoğurma maddelerinin 3-6 yaş grubu çocukları için ne gibi fayda sağladığına ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?

7.3-6 yaş grubu çocuklar günlük etkinliklerden hangilerinde daha fazla isteklilik göstermektedirler?

8.Öğretmenlerin günlük planlarını uygulamada hangi etkinlikler daha fazla yer almaktadır?

Yöntem Örneklem

Araştırmada Erzurum ilinde 3-6 yaş okul öncesi eğitim veren resmi ve özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 34 öğretmen örnekleme alınmıştır. Örneklemeye ilişkin veriler aşağıdaki gibidir.

Tablo 1. Örneklemeye ilişkin veriler

		f	%
Cinsiyet	Bayan	32	94.12
	Erkek	2	5.88
	Toplam	34	100
Öğrenim durumu	Lise	1	2.94
	Ön lisans	6	17.65
	Lisans	26	76.47
	Yüksek Lisans	1	2.94
	Toplam	34	100
Kıdem	0-5	21	61.76
	6-10	7	20.59
	11-15	1	2.94
	16 ve üzeri	5	14.71
	Toplam	34	100

Öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımına bakıldığında bayan öğretmenlerin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Tabloya göre öğretmenlerin % 94.12'sini bayan, % 5.88'ini ise, erkek öğretmenler oluşturmaktadır. Okul öncesi öğretmenlik mesleğinin toplum tarafından bayan mesleği olarak görülmesinden dolayı erkeklerin bu mesleği daha az tercih etmeleri bu durumun sebebi olarak düşünülebilir.

Öğretmenlerin öğrenim durumuna göre dağılımına bakıldığında lisans mezunlarının çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Tabloya göre öğretmenlerin % 76.47'sinin lisans mezunu, % 17.64'ünün ön lisans mezunu, % 2.94'ünün yüksek lisans mezunu ve % 2.94'ünün lise mezunu olduğu ortaya çıkmaktadır. Öğretmenlerin çoğunlukla 0-5 yıllık mesleki kıdeme sahip oldukları görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Sanat etkinliklerinde kullanılan yoğurma maddelerine ilişkin öğretmen görüşlerini elde etmek amacıyla görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu hazırlanırken Ayancı⁸ tarafından yapılan "3-6 yaş okulöncesi çocuklarında seramik eğitiminin yeri ve önemi ile yeterliliği" isimli yüksek lisans tez çalışmasında kullanılan ölçme aracındaki sorulardan yararlanılmıştır.

Hazırlanan görüşme formunda, öğretmenlerin öğrenim durumu, cinsiyeti, görev süresi, öğrenci sayısı, çalıştığı kurumu gösteren bilgi formunun yanı sıra "Kurumunuzda 3-6 yaş grubu çocuklara yoğurma maddelerinden hangileri verilmektedir?" gibi 10 açık uçlu soru yer almıştır.

Veri Toplama Süreci

Görüşme formu, araştırmacılar tarafından 2007-2008 eğitim öğretim yılı güz döneminde Erzurum'da 20 okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan 34 okul öncesi öğretmenine uygulanmıştır.

Veri Analizi

Araştırmada görüşmelerin sonunda toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmak için içerik analizi yapılmıştır. Bu amaçla, toplanan veriler, kavramlaştırılarak ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmiş ve buna göre temalar belirlenmiştir.⁹ Öğretmenlerin görüşleri belirlenen temalar bağlamında analiz edilmiştir. Bu süreçte verilen cevaplar benzerlik ve farklılıklarına göre gruplanmış ve sıklık oranına göre de nicelleştirilmiştir. Öğretmenlere ait kişisel bilgilere ilişkin veriler, frekans ve yüzde şeklinde tabloda gösterilmiştir.(Açık uçlu sorularda elde edilen veriler, frekanslarına göre büyükten küçüğe doğru sıralandırılmış şekilde tablolarda verilmiştir.)

8- Yelda Ayancı, "3-6 Yaş Okulöncesi Çocuklarında Seramik Eğitiminin Yeri Ve Önemi İle Yeterliliği". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2006.

9- Ali Yıldırım, Hasan Şimşek, Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Kitabevi, Ankara, 2005, s.227

Bulgular

Bu bölümde araştırmanın temel amacına dayalı olarak oluşturulan alt problemlere ilişkin verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır.

Araştırmada ilk olarak okul öncesi eğitim kurumlarında 3-6 yaş grubuna yönelik ne tür program etkinlikleri yürütüldüğü araştırılmıştır. Bu kurumlarda görev yapan öğretmenlerin kurumlarında 3-6 yaş grubuna yönelik yürütülen etkinliklerin neler olduğuna dair açık uçlu soruya verdikleri cevaplara ilişkin bulgular verilmiştir:

Kurumunuzda 3-6 yaş grubuna yönelik ne tür program etkinlikleri yürütülmektedir?			
Öğretmen Görüşleri	f	Öğretmen Görüşleri	f
Türkçe dil	27	Fen doğa (deneyler, akıllı aktivite)	20
Sanat faaliyetleri	25	Serbest zaman	17
Oyunlar	24	Bilgisayar	3
Okuma yazmaya hazırlık	24	İngilizce	3
Drama-dramatizasyon	23	Folklor	1
Müzik	21	Satranç	1

Öğretmenlerin kurumlarında Türkçe dil etkinliği, sanat etkinliği, oyun, okuma-yazmaya hazırlık çalışmaları, dramatizasyon, müzik, fen-doğa çalışmaları, serbest zaman etkinliğini uyguladıkları görülmektedir. Bunların yanı sıra 3 öğretmen kurumlarında bilgisayar ve İngilizce, birer öğretmen de folklor ve satranç gibi çeşitli program etkinliklerinin yapıldığını ifade etmişlerdir.

Uygulama yapılan öğretmenlerin kurumlarında hangi sanat etkinliklerini uyguladıklarına ilişkin sorulara verdikleri cevaplara ilişkin bulgular aşağıdaki gibidir:

Kurumunuzda hangi sanat etkinlikleri uygulanmaktadır?

Öğretmen Görüşleri	f
Yoğurma maddeleri	34
Sulu boya çalışmaları	34
Kağıt işleri	34
Kuru boya çalışmaları	33
Kolaj	30

Öğretmenler, kurumlarında 3-6 yaş grubu çocuklarına yönelik sanat faaliyetlerinde el becerilerine ilişkin yoğurma maddeleri (34), kağıt işleri (34), sulu boya çalışmaları (34), kuru boya (33) ve kolaj (30) çalışmaları ile etkinlikler uyguladıklarını ifade etmişlerdir.

Yoğurma maddelerinden hangilerinin çocuklara verildiğine yönelik sorulara verilen cevaplar aşağıda verilmiştir.

Kurumunuzda 3-6 yaş grubu çocuklara yoğurma maddelerinden hangiler verilmektedir?			
Öğretmen Görüşleri	f	Öğretmen Görüşleri	f
Plastilin hamuru	28	Gazete kağıdı hamuru	6
Tuz seramiği	26	Grafon kağıdı hamuru	5
Pasta hamuru	15	Talaş hamuru	3
Tuvalet kağıdı hamuru	10	Toprak	1
Kil	7		

Öğretmenler; kurumlarında genellikle plastilin (oyun hamuru), tuz seramiği ve pasta hamuru gibi yoğurma maddelerini kullandıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmenler tuvalet kağıdı hamuru, kil, gazete kağıdı hamuru, grafon kağıdı hamuru, talaş hamuru ve toprak kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin yoğurma maddelerini uygulamalarındaki etkinliklerin seçimi ve planlama aşamalarında aşağıdaki kriterler doğrultusunda belirleme yaptıkları ortaya çıkmıştır.

Kurumunuzda 3-6 yaş grubuna yönelik yoğurma maddeleri uygulamalarındaki etkinliklerin seçimi ve planlama aşamalarında hangi kriterler dikkate alınmaktadır?	
Öğretmen Görüşleri	f
Yaş	22
Ekonomiklik, kullanılabilirlik, dayanıklılık	13
Amaç kazanım	12
Öğrenci isteği	10
Yaratıcılık	4
Zarar vermemesi	4

3-6 yaş grubuna yönelik yoğurma maddeleri uygulamalarındaki etkinliklerin seçim ve planlama aşamasında öğretmenlerin öncelikle öğrencilerin yaş seviyesini dikkate aldıkları ortaya çıkmıştır. Daha sonra maddenin kullanılabilirliği ve ekonomikliği, okul öncesi eğitim programındaki amaç ve kazanımlar, öğrenci istekliliği, yaratıcılığı geliştirmesi ve maddenin çocuk sağlığına zarar vermemesi gibi kriterler doğrultusunda belirleme yaptıkları ortaya çıkmıştır.

3-6 yaş grubu çocukların el becerilerini geliştirmedeki rolüne ilişkin açık uçlu soruya verilen cevaplar aşağıdaki şekildedir.

Yoğurma maddeleri ile çalışmaların 3-6 yaş grubu çocukların el becerilerini geliştirmede rolü olduğunu düşünüyor musunuz?	
Öğretmen Görüşleri	f
Evet	34
Hayır	0

Görüşmelerde bütün öğretmenler yoğurma maddelerinin 3-6 yaş grubu çocukların, el becerilerini desteklediğini söylemişlerdir.

Öğretmenlerin, yapılan görüşmelerde yoğurma maddeleri ile çalışmaların çocuklara ne gibi faydaları olduğuna dair görüşleri şöyledir:

Yoğurma maddeleri çalışmalarının kurumunuzda öğrenim gören 3-6 yaş grubu çocukları için ne gibi faydaları vardır veya olabilir?

Öğretmen Görüşleri	f
Küçük kas gelişimi	34
Yaratıcılık	26
Bilişsel gelişim	18
Duygusal gelişim	15

Tabloda yoğurma maddelerinin özellikle küçük kas gelişimini ve çocukların yaratıcılıklarını desteklediği öğretmen görüşlerince ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte öğretmenlerin yoğurma maddelerinin çocukların, bilişsel ve duygusal gelişimlerine olumlu yönde katkı sağladığı görüşlerinde oldukları anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin kurumlarındaki çocukların yoğurma maddelerinden en fazla hangisi ile etkinlik yapmak istediklerine ilişkin veriler aşağıda verilmiştir:

Kurumunuzda 3-6 yaş grubu çocukları yoğurma maddelerinden en fazla hangisi ile etkinlik yapmak istiyor?	
Öğretmen Görüşleri	f
Plastilin	29
Tuz seramiği	26
Pasta hamuru	12
Kil	8
Gazete kağıdı hamuru	3
Grafon	2
Toprak	2
Kağıt hamuru	1
Tuvalet kağıdı hamuru	1

Kurumlarda 3-6 yaş grubu çocukların yoğurma maddelerinden en fazla plastilin (oyun hamuru), tuz seramiği ve pasta hamuru ile etkinlik yapmakta istekli oldukları, grafon, gazete kağıdı, tuvalet kağıdı gibi hamurlarda fazla istekli olmadıkları ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin günlük etkinliklerden en fazla hangilerinde isteklilik gösterdiklerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almıştır.

Kurumunuzda öğrenim gören 3-6 yaş grubu çocuklar günlük etkinliklerden hangisinde daha fazla isteklilik gösteriyor?			
Öğretmen Görüşleri	f	Öğretmen Görüşleri	f
Sanat	26	Müzik	7
Oyun	20	Drama	6
Serbest zaman etk	12	Okuma yazmaya hazırlık	5
Türkçe dil	9	Fen doğa	2

Çocukların, günlük etkinliklerden yoğurma maddelerinin de kullanıldığı sanat etkinliğinde daha istekli oldukları öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Yine öğretmenler tarafından oyun etkinliği ve serbest zaman etkinliğinde de öğrencilerin isteklilik gösterdikleri fakat Türkçe dil etkinliği,

müzik, drama, okuma yazmaya hazırlık ve fen-doğa etkinliklerinde daha az istekli oldukları söylenmiştir. Öğretmenlerin günlük planlarını uygulamada hangi etkinliklere daha fazla yer verdikleri aşağıda gösterilmiştir.

Günlük planlarınızı uygulamada hangi etkinliklere daha fazla yer veriyorsunuz?			
Öğretmen Görüşleri	f	Öğretmen Görüşleri	f
Sanat	25	Drama	16
Türkçe	23	Fen doğa	15
Okuma yazmaya hazırlık	19	Müzik	13
Oyun	18	Serbest zaman	9

Bu bilgiler ışığında öğretmenlerin günlük planlarını uygulamada öğrenci istekliliğini dikkate alarak sanat etkinliğine daha fazla yer verdikleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca bu bilgilerden öğretmenlerin okul öncesi eğitim programındaki tüm etkinliklere yer verdikleri anlaşılmaktadır.

Sonuç

3-6 yaş okul öncesi eğitiminde verilecek sanat eğitimi, çocuğa sanata karşı duyarlılık geliştirme, sanata ilgi duyma, estetik duygusunun kazandırma, yaratıcı düşünme becerisi ve kendisini bir ürünle ifade ederek kendine güven ve psikolojik rahatlama imkanları sunar. Araştırma sürecinde görüşme formunun uygulanması ile aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmada açık uçlu sorular yöneltilen öğretmenlerin okul öncesi eğitim programında yer alan Türkçe dil etkinliği, sanat etkinliği, oyun, okuma-yazmaya hazırlık çalışmaları, dramatizasyon, müzik, fen-doğa çalışmaları, serbest zaman etkinliğini uyguladıkları sonucuna varılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgular öğretmenlerin tüm etkinliklere yer verdiklerini göstermektedir.

Yapılan görüşmelerde okul öncesi eğitim programında yer alan etkinliklerin yanı sıra 3 öğretmenin kurumlarında bilgisayar ve İngilizce, birer öğretmenin de folklor ve satranç gibi çeşitli program etkinliklerini uyguladıkları ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmada öğretmenlerin, sanat etkinliklerini uygularken bütün faaliyetlere (yoğurma maddeleri, kağıt işleri, sulu boya çalışmaları, kuru boya ve kolaj çalışmaları) yer verdikleri görülmektedir. Öğretmenler kurumlarında genellikle plastilin (oyun hamuru), tuz seramiği ve pasta hamuru yoğurma maddelerini kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bunun sebebi plastilin (oyun hamuru), tuz seramiği ve pasta hamurunun kolay hazırlanması, uzun süre saklanabilmesi, tekrar tekrar kullanılabilmesi ve

ekonomik olmasıdır. Ayrıca öğretmenler tuvalet kağıdı hamuru, kil, gazete kağıdı hamuru, grafon kağıdı hamuru, talaş hamuru ve toprak kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bu yoğurma maddelerinin daha az tercih edilmesinin sebebinin bu maddelerin kıvamının tutturulmasının güç olması, öğrencilerin kullanırken zorlanması ve öğrencilerin fazla ilgisini çekmemesi olduğu öğretmenler tarafından belirtilmiştir.

3-6 yaş grubuna yönelik yoğurma maddeleri uygulamalarındaki etkinliklerin seçim ve planlama aşamasında öğretmenlerin, öncelikle öğrencilerin yaş seviyesini dikkate aldıkları yapılan görüşmelerde ortaya çıkmıştır. Daha sonra maddenin kullanılabilirliği ve ekonomikliği, okul öncesi eğitim programındaki amaç ve kazanımlar, öğrenci istekliliği, yaratıcılığı geliştirmesi ve maddenin çocuk sağlığına zarar vermemesi gibi kriterler doğrultusunda belirleme yaptıkları ortaya çıkmıştır. Görüşmelerde bütün öğretmenler yoğurma maddelerinin 3-6 yaş grubu çocukların, el becerilerini desteklediğini söylemişlerdir.

Görüşmelerde yoğurma maddelerinin özellikle küçük kas gelişimini ve çocukların yaratıcılıklarını geliştirdiği öğretmen görüşlerince ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte öğretmenlerin yoğurma maddelerinin çocukların bilişsel ve duygusal gelişimlerine olumlu yönde katkı sağladığı görüşünde oldukları anlaşılmaktadır.

Kurumlarda 3-6 yaş grubu çocukların yoğurma maddelerinden en fazla plastilin (oyun hamuru), tuz seramiği ve pasta hamuru ile etkinlik yapmakta istekli oldukları, grafon, gazete kağıdı, tuvalet kağıdı gibi hamurlarda fazla istekli olmadıkları ortaya çıkmıştır. Bunun sebebi plastilin, tuz seramiği ve pasta hamuruna şekil verilmesinin kolay olması, farklı etkinliklerde kullanılabilmesi, saklanması kolaylığı ve çocuklarının ilgisini çekmesidir.

Çocukların, günlük etkinliklerden yoğurma maddelerinin de kullanıldığı sanat etkinliğinde daha istekli oldukları öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Çocukların bu ilgisi değerlendirilerek, çocuklara sanatsal duyarlılığın ve estetik anlayışın kazandırılması için yoğurma maddeleri etkin bir şekilde kullanılmalıdır. Yine öğretmenler oyun etkinliği ve serbest zaman etkinliğinde de öğrencilerin isteklilik gösterdiklerini fakat Türkçe dil etkinliği, müzik, drama, okuma yazmaya hazırlık ve fen-doğa etkinliklerinde daha az istekli olduklarını belirtmişlerdir. Özellikle serbest zaman ve oyun etkinlikleri sırasında çocuklar daha aktif oldukları ve enerjilerini boşaltma fırsatı buldukları için bu

etkinliklerde daha isteklidirler. Daha az istekli oldukları, Türkçe dil, müzik, drama, okuma yazmaya hazırlık ve fen doğa etkinliklerinde daha fazla zihinsel süreç gerekmektedir. Öğrencilerin bu etkinliklere katılımlarının artırılması için uygulamaların oyunlaştırılarak, onların ilgilerinin daha fazla çekilmesi sağlanmalıdır.

Öğretmenlerin okul öncesi eğitim programındaki tüm etkinliklere yer verdikleri ifadelerinden anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra öğrenci istekliliğini dikkate alarak sanat etkinliğine daha fazla yer verdikleri ortaya çıkmıştır. Bulgularda öğrencilerin Türkçe dil etkinliği ve okuma-yazmaya hazırlık çalışmalarında daha az istekli olmalarına rağmen öğretmenlerin ilk üç tercihleri arasında olduğu görülmektedir. Bu bulgular doğrultusunda öğretmenler, Türkçe dil etkinliği ve okuma yazmaya hazırlık çalışmalarında öğrencilerin ilgilerini çekecek etkinliklere yer vermelidirler. Görüşmeler sırasında öğretmenler ayrıca okul öncesi eğitimin önemini anlaşılmaması ve yaygınlaştırılmasının gerekliliğini, ana sınıflarının fiziki imkânlarının iyileştirilmesini, kalabalık sınıfların öğrenci sayısının azaltılmasını, okul idaresinin ve veli desteğinin önemini, sınıflarda demokratik ortam sağlanmasının çocukların olumlu benlik ve yaratıcılık gelişimini desteklediğini, bireysel farkların önemini, planlamalarda esnek olmanın önemini ve çocuklara öğretmenin sevgisini belli etmesini, öğretmenin çocuklara olumlu yaklaşmasının gerekliliğini, hazır yoğurma maddeleri kullanan çocuklar için aşı yapılmasının gerekliliğini, yoğurma maddelerinin çocuklarla birlikte yapılmasının her seferinde çocukların ilgilerini çektiğini ifade etmişlerdir.

KAYNAKLAR

ABACI, Oya (2003) Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Görsel Sanat Eğitimi. Morpa Yayınları, İstanbul.

ARAL, Neriman. KANDIR, Adalet. CAN YAŞAR, Münevver. (2000) Okulöncesi Eğitim ve Ana Sınıfı Programları. YA-PA Yayınları, İstanbul.

AYANCI, Yelda (2006) "3-6 Yaş Okulöncesi Çocuklarında Seramik Eğitiminin Yeri Ve Önemi İle Yeterliliği". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. <http://tez2.yok.gov.tr/> 14.11.2007 tarihinde alınmıştır.

EKİZ, Durmuş (2007) Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Lisans Yayıncılık, Ankara.

- GENÇ, Şengül. SENEMOĞLU, Nuray (2001) Okul Öncesi Eğitimi, İlköğretimde Etkili Öğretme ve Öğrenme Öğretmen El Kitabı. Modül 12, Milli Eğitim Bakanlığı Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı, Ankara.
- JONES, Sandy(1979) Learning for Little Kids. Houghton Mifflin Company, Boston.
- KARASAR, Niyazi (2005) Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- LEEPER, S.H.WITHERSPOON, R.L. DAY, B.(1984) Good Schools for Young Children. McMillan, New York.
- OĞUZKAN, Şükran.DEMİRAL, Özgür. TÜR, Gülseren (2001) Okul Öncesinde Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri, Yapa Yayınları, İstanbul.
- ULUTAŞ, İlkay; ERSOY, Özlem (2004) Okul Öncesi Dönemde Sanat Eğitimi. Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt: 12, No: 1. www.ksef.gazi.edu.tr/dergi/pdf/cilt12-No1-2004Mart/iulutas.pdf 08.11.2007 tarihinde alınmıştır.
- YILDIRIM, Ali, ŞİMŞEK, Hasan (2005) Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Kitabevi, Ankara.

